

andre erhverv end eksporterhvervene, først og fremmest til hjemmemarkedserhverv inden for industrisektoren, ud fra den generelle opfattelse, at støtte til hjemmemarkedserhverv i den nuværende økonomiske situation kan være lige så påkrævet som støtte til de traditionelle eksporterhverv især af hensyn til beskæftigelsesmulighederne. Dette kommer i forslaget til udtryk derved, at der nu skabes mulighed for at give rente- og afdragsfri lån til virksomheder inden for industri, handel og håndværk samt til husdyrhold, og at maksimumsgrænsen for disse lån hæves til 60 pct.

Som en nydannelse foreslås desuden indført en rentetilskudsordning i lighed med den i september 1974 i Danmark etablerede ordning om statsgaranti for lån og ydelse af rentetilskud til ejere og brugere af væksthusholdninger. Ordningen foreslås også at omfatte fiskerierhvervet og husdyrhold, samt at gælde for alle rentebærende lån optaget i private kreditinstitutter, for hvilke der kan ydes garanti, jfr. § 19c.

Dette er en følge af en henstilling fra Grønlandsrådet om at søge tilvejebragt en generel hjemmel for, at rentebærende lån alternativt til statsudlån kan ydes som garanti for lån optaget i private pengeinstitutter.

Det er således opfattelsen i Grønlandsrådet, at man burde udnytte de indlånsbeløb, der henstår i de grønlandske pengeinstitutter, og som væsentligt overstiger udlånene, således at erhvervsstøttelån ydes gennem pengeinstitutterne med statsgaranti og rentetilskud. I hvilket omfang en sådan ordning kan gennemføres må bero på forhandlinger med de grønlandske pengeinstitutter. De nærmere regler foreslås fastsat efter godkendelse fra finansudvalget.

Desuden åbner forslaget mulighed for fremover at yde samme støtte til konsulentbistand for virksomheder inden for industri, handel og håndværk, som hidtil er blevet ydet til fiskerierhvervet samt til fåre- og renavlere m. v.

Efter forslag fra De samvirkende Fåreholderforeninger foreslås som en særlig støtte til nyetablerede fåreholdere, at der gives mulighed for henstand med betaling af renter og afdrag i låneperiodens første 3 år, samt at der til erhvervsanlæg, der opføres som selvbyggeri, kan ydes rente- og afdragsfri lån med op til 90 pct. af materialeudgifterne.

I overensstemmelse med det under I anførte foreslås visse forbedringer af støttemulighederne til fiskerisektoren i form af forhøjede satser for rente- og afdragsfri lån til anskaffelse og reparationer af fartøjer. Der henvises herom til bemærkningerne

til §§ 3 og 4. Rentetilskudsordningen foreslås som nævnt også at omfatte fiskerierhvervet.

Det foreslås for alle erhverv at ophæve de nuværende maksimumsgrænser for støtte, der er fastsat for de enkelte erhvervsformål til henholdsvis 85, 90 og 95 pct., og erstatte disse grænser med en fællesbestemmelse (§ 19b), der som hovedregel fastsætter maksimum for støtten til 90 pct., men giver mulighed for at gå op til 95 pct.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, vil statens udlånsvirksomhed og garantigivning til erhvervsformål i Grønland på grund af de ugunstige erhvervs muligheder også fremover være behæftet med ganske særlige risici og muligheder for tab for staten. Det vil derfor fortsat være hovedreglen, at lån skal sikres ved pant i de formuegoder, hvortil støtten er ydet. I særlige tilfælde må det dog anses for nødvendigt at stille garantier for driftslån uden særlig sikkerhed, ligesom der må gives hjemmel til at afskrive gældsbeløb eller yde ekstraordinære tilskud som led i sanering af en virksomhed. Der henvises herom til bemærkningerne til § 22.

Da der på grund af manglende rentabilitetsundersøgelser ikke foreligger nærmere kendskab til specielt fiskerifartøjers økonomi, og da det er usikkert, hvilke virkninger de forbedrede støttemuligheder i øvrigt vil få, foreslås det, at loven efter senest 3 års forløb tages op til revision på grundlag af undersøgelser af, om de ændrede regler har vist sig at have de tilsigtede virkninger og at være tilstrækkelige (§ 29).

III. De nuværende støtteordninger.

Hovedparten af støtten til private grønlandske erhvervsvirksomheder ydes fortsat med hjemmel i erhvervsstøtteloven af 1969. Antallet af erhvervsstøttelån udgjorde ved udgangen af 1975 1013. På samme tidspunkt udgjorde den samlede restgæld på erhvervsstøttelån ca. 117 mill. kr., hvoraf restancer udgjorde ca. 30 mill. kr. eller 26 pct., mod 25 mill. kr. (24,5 pct.) i 1974. Størstedelen af restanceforøgelsen vedrører lån i fiskerifartøjer. Som i foregående år er også i 1975 den væsentlige støtte gået til fisker- og fangererhvervet. Inden for landbrugserhvervet er lånene i hovedsagen gået til anskaffelse af landbrugsmaskiner og til udvidelse af fårebestanden. Inden for industri, handel og håndværk er lån i de seneste år især givet til mindre industrivirksomheder inden for skindberednings- og tekstilbranchen. Erhvervsstøtteudvalgets andel af de totale statsinvesteringer i Grønland har hidtil ligget på omkring 5 pct.